

Periodisme Internacional

Codi: 103085
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Ricardo Carniel Bugs

Correu electrònic: Ricardo.Carniel@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Vicente Sanclemente Garcia

Eulalia Sandiumenge Folch

Prerequisits

En ser una assignatura de 4rt curs, l'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se per escrit i oralment en les llengües pròpies i poder treballar en anglès. A més, ha de dominar la redacció dels diferents gèneres periodístics amb una ortografia impecable i una expressió didàctica. Es requereix capacitat d'iniciativa i d'estar al corrent dels temes d'actualitat en l'àmbit internacional.

Degut al caràcter multidisciplinari de l'assignatura, és recomanable tenir coneixements bàsics de Dret, Història, Demografia, Ciències Polítiques, Economia i Sociologia, entre altres disciplines, amb les quals ja han estat en contacte en cursos anteriors. Els i les alumnes que hagin cursat alguna assignatura o especialització en Relacions Internacionals tindran ja una bona base a l'hora d'aplicar els principals conceptes des del periodisme.

Objectius

Contextualització

L'assignatura de Periodisme Internacional ofereix els coneixements i les eines necessàries, teòriques i pràctiques, per a qui vulgui incorporar-se a la secció d'Internacional d'un mitjà de comunicació, així com per exercir la professió de manera *freelance*, col·laborant per a diferents mitjans o participant en projectes de llarg recorregut. El curs donarà també eines al nombre creixent de periodistes, amb experiència o no en l'àmbit internacional, que volen treballar en universitats, ONG, institucions o empreses internacionals.

L'equip docent abordarà diversos temes, des dels canvis en el sector i el procés històric de la carrera de periodista internacional i la seva tasca en corresponsalies fins al nou panorama del periodisme internacional amb el *freelance* com a figura central. També l'anomenat periodisme de guerra i d'anàlisi de conflictes en temàtiques com la migració i el refugi.

L'assignatura parteix d'una primera reflexió teòrica sobre l'exercici professional del periodisme internacional i la seva capacitat d'influència en el context canviant en què es desenvolupa i sobre les eines de les quals poden valer-se. També es tractaran aspectes relacionades amb la geopolítica de la informació, així com temàtiques especialitzades geogràficament com, per exemple, els Estats Units, la Unió Europea o Amèrica Llatina. L'alumnat d'aquesta assignatura ha de comprendre i analitzar des d'un punt de vista crític els conflictes i les polítiques d'àmbit internacional, així com els mecanismes d'adopció de decisions en les institucions internacionals.

Objectius

1. Identificar les principals temàtiques i protagonistes de la informació internacional.
2. Conèixer i entendre l'agenda mediàtica de països i organitzacions internacionals.
3. Conèixer i aprofundir en els conflictes i en el context socioeconòmic i polític de diferents regions i països del món (Unió Europea, Àfrica, Amèrica Llatina, Mediterrània, Estats Units, Xina, etc.), així com en fenòmens transversals com el populisme o la migració i el refugi.
4. Estudiar la feina i responsabilitats i les possibilitats d'incidència de les diferents modalitats de la professió (corresponsalia, viatges i cobertures especials, periodisme freelance, etc).
5. Aprofundir en els diferents gèneres periodístics des dels quals es pot treballar la informació internacional.

Competències

- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Comunicar en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació la narració periodística especialitzada en informació internacional.
3. Conceptualitzar les teories i les tècniques del periodisme especialitzat.
4. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
5. Demostrar un coneixement pràctic del periodisme especialitzat
6. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
7. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
8. Incorporar els principis de la deontologia professional en l'elaboració de narració periodística especialitzada en informació política internacional.
9. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
10. Saber construir textos en una tercera llengua que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic i aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
11. Utilitzar els recursos de comunicació interactiva per processar, elaborar i transmetre informació en l'elaboració d'informació de caràcter especialitzat.

Continguts

Temari general

1. Periodisme internacional. Geopolítica de la informació i el seu reflex en els mitjans.
2. De les corresponsalies al periodisme *freelance*. Periodisme col·laboratiu, filtració i anàlisi de dades.
3. L'Unió Europea. Brexit i populismes.
4. El món després de l'11-S. Pròxim orient i grans èxodes del segle XXI (població refugiada).
5. Donald Trump i la política exterior dels Estats Units.
6. Xina: l'emergència del gegant asiàtic.
7. Àfrica: el continent (reiteradament) oblidat. Periodisme humanitari.
8. Conflictes, desigualtats i seguretat a l'Amèrica Llatina.

L'ordre dels temes indicats podrà variar segons la planificació definitiva de l'assignatura. El calendari detallat amb els continguts específics de cada sessió s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura.

Els continguts de l'assignatura seran sensibles a aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Metodologia

La planificació del curs i els continguts estan dividits en activitats formatives de diferents tipologies: classes teòriques d'exposició oral, estudis de cas, debats, treballs pràctics individuals o en equip, etc.

Aquesta assignatura és presencial, per la qual cosa es dona per descomptat que totes les activitats formatives requereixen l'assistència del conjunt d'estudiants, des del primer dia de classe, exceptuant les absències justificades per motius de força major, que es detallaran en la primera sessió. Eventualment, es podran ser programar activitats no presencials o fora de l'aula segons les necessitats de l'assignatura.

Les classes teòriques propiciaran la reflexió i el debat conjunt, i són un element necessari per fomentar l'autoaprenentatge dels i les estudiants. Les activitats pràctiques permeten a l'alumnat situar-se davant la simulació de casos reals i valorar l'evolució del seu aprenentatge.

Tutories

Les tutories (individuals o en grups) són un aspecte fonamental per al correcte desenvolupament de l'assignatura. Durant el curs, l'equip docent facilitarà els horaris i espais predeterminats per dur-les a terme. La participació de l'alumnat en tutories és un aspecte que el professorat tindrà en compte a l'hora de qualificar els treballs presentats.

Campus Virtual

L'alumnat tindrà accés a l'espai de l'assignatura al Campus Virtual, on es facilitaran materials docents, exercicis i altres informacions que es considerin necessàries per a l'adequat seguiment del curs. Els i les estudiants hauran de consultar freqüentment el seu correu electrònic UAB així com el Campus Virtual perquè són les eines de comunicació oficials amb l'equip docent.

Activitats formatives

Títol

Hores

ECTS

Resultats
d'aprenentatge

Tipus: Dirigides

Classes teòriques	15	0,6	3, 4, 6, 8, 9
Seminaris. Activitats pràctiques.	27	1,08	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11
Visites a entitats o institucions	6	0,24	3, 7, 8, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	6	0,24	1, 2, 5, 7, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Recerca, selecció i lectura de bibliografia i altres recursos. Estudi personal. Planificació i treball individual / en equip.	93	3,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11

Avaluació

L'assignatura segueix un sistema d'avaluació continuada, per la qual cosa es dona per descomptat que l'assistència de l'alumnat a totes les activitats formatives abans esmentades és obligatòria.

La qualificació final de l'assignatura es calcularà per mitjana ponderada, a partir de les següents activitats d'avaluació*:

- Activitat A. Pràctiques individuals: 30% sobre la qualificació final;
- Activitat B. Examen individual: 30% sobre la qualificació final;
- Activitat C. Treball de curs en equip: 40% sobre la qualificació final.

* Qualsevol treball o prova escrita que inclogui cinc faltes d'ortografia, gramaticals i/o barbarismes (sumant cinc errors en total) obtindrà la nota de 0.

Per aprovar l'assignatura, serà necessari:

a) Haver realitzat i lliurat totes les activitats d'avaluació (A, B i C). En cas d'absència per motius justificats de força major, s'ha de presentar el corresponent justificant a l'equip docent; en cas contrari, les activitats constaran com No Realitzades.

b) Obtenir una nota mínima de 5 en cadascuna de les activitats A, B i C.

c) En els treballs desenvolupats en grups, l'equip docent podrà adoptar mesures de control per verificar la participació de cada membre en el treball comú. Per tant, les notes podran ser diferents per a integrants d'un mateix equip, la qual cosa podria suposar que un o més membres suspenguin l'avaluació, mentre la persona restant l'aprovi.

Sistema de recuperació

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

L'activitat C queda exclosa del procés de recuperació.

Segona matrícula

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà sol·licitar la possibilitat (no vinculant) de realitzar una única prova de síntesi sobretot el temari de l'assignatura. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova síntesi.

L'alumnat que vulgui optar a aquesta prova única haurà de posar-se en contacte amb el coordinador de l'assignatura durant la primera setmana de docència de l'assignatura. S'analitzarà cada cas individualment i es tindrà en compte la nota obtinguda en la matrícula anterior, nombre d'activitats lliurades i superades, etc.

Plagi

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat ...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixi més d'una irregularitat, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	30%	3	0,12	2, 3, 4, 9, 10
Pràctiques individuals	30%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Treball en equipo	40%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia recomanada. La bibliografia obligatòria es presentarà en el primer dia de classe i podran aplicar-se canvis durant tot el curs.

Aldekoa, Xavier: *Hijos del Nilo*. Barcelona: Ed. Península, 2017.

Aldekoa, Xavier: *Océano África*. Barcelona: Ed. Península, 2015.

Arce, Alberto: *Novato en nota roja*. Madrid: ibros del KO, 2016

Arnold, Matthew; LeRiche, Matthew: *South Sudan. From Revolution to Independence*. Hurst and Co, 2012.

Ayestaran, Mikel; Lobo, Ramón: *Guerras de ayer y de hoy*. Barcelona: Colectivo 5W, 2017.

Ayestaran, Mikel: *Oriente Medio, Oriente roto*. Barcelona: Ed. Península, 2017.

Barbé, Esther *Relaciones Internacionales*. Ed. Tecnos, 2007.

Bergen, Peter: *The Osama bin Laden I Know: An Oral History of al Qaeda's Leader*. Free Press, 2006.

Budge, Ian.; Newton, Kenneth. *La política de la nueva Europa*. Akal, 2001.

Burke, Jason: *Al Qaeda: The True Story of Radical Islam*. Penguin, 2007.

Calvo Peña, Beatriz: *Buena Vista Social Blog. Internet y Libertad de Expresión en Cuba*. Valencia: Ed. Aduana Vieja, 2010.

Caparrós, Martín: *El Hambre*. Madrid: Anagrama, 2015.

Caparrós, Martín: *Lacrónica*. Madrid: Círculo de Tiza, 2016.

Carpentier, Jean.; Lebrun, François.: *Breve historia de Europa*. Madrid: Alianza, 1994.

- Chomsky, Noam., & Herman, Edward. S. *Manufacturing consent: The political economy of the mass media*. Random House, 2010.
- Clarke, Richard A.: *Against All Enemies. Inside America's War on Terror*. Simon & Schuster. 2004.
- Colomé, Josep: *El gobierno mundial de los expertos*. Anagrama 2015
- Delors, Jacques.: *El nuevo concierto europeo*. Madrid: Acento, 1993.
- Esarey, Ashley; Qinag, Xiao, "Digital Communication and Political Change in China". *International Journal of Communication* 5 (2011), 298-319.
- G. Prieto, Mónica; Espinosa, Javier: *Siria, el país de las almas rotas*. Madrid: Debate, 2016.
- G. Prieto, Mónica; Espinosa, Javier: *La semilla del odio*. Madrid: Debate, 2017.
- Gil, Alexandra: *En el vientre de la yihad*. Madrid: Debate, 2017.
- Gil, Loreto, Marta. "La transformación del enviado exterior de 1974 a 2014 en el caso español. Del corresponsal fijo al freelance". *Facultad Filosofía y Letras. Universidad de Valladolid*.
- Glassner, Barry: *The Culture of Fear. Why Americans are afraid of the wrong things*. Perseus Books Group.
- Guerriero, Leila: *Zona de obras*. Madrid: Círculo de Tiza, 2016.
- Guha, Ramachandra: *India after Gandhi. The History of the World's Largest Democracy*. Ecco, 2007.
- Han Han: *This generation: Dispatches from China's most popular blogger*. Simon&Shuster. 2012.
- Hassid, Jonnathan: "Safety Valve or Pressure Cooker? Blogs in Chinese Political Life". En *Journal of Communication* 62(2), 212-230, 2012. <http://ssrn.com/abstract=1899941>
- Henken, Ted: "The internet and emergent blogosphere in Cuba: Downloading democracy, booting up development, or planting the virus of dissidence and destabilization". En *Papers ASCE(Asociación Para el Estudio de la Economía Cubana)* (Ed feb, 24.) 122-126. Univ. Texas, 2010.
- Hernández, Anabel. *Los señores del Narco*. Ed. Grijalbo, México. 2010.
- Hobsbawm, Eric: *Guerra y paz en el siglo XXI*. Madrid: Crítica, 2007.
- Hoffmann, Bert : "Civil Society 2.0? How the Internet Changes State-Society Relations in Authoritarian Regimes: The case of Cuba". *German Institute of Global and Area Studies (GIGA) Working Paper no. 156*, 2011.
- Izagirre, Ander: *Potosí*. Madrid: Libros del K.O., 2017.
- Kingsley, Patrick: *La nueva odisea*. Madrid: Deusto, 2016.
- Kranish, Michael; Fisher, Marc, "Trump Revealed", *The Definitive Biography of the 45 th President*. The Washington Post 2016.
- Leigh, David: *Harding Luke, Wikileaks. Inside Julian Assange's War on Secrecy*. Guardian Books, 2011.
- Longué, Olivier: *Huir para vivir*. Barcelona: Icaria, 2003.
- MacKinnon, Rebecca.: "Flatter world and thicker walls? Blogs, censorship and civic discourse in China". En *Public Choice*, 134(1-2), 31-46, 2008.
- Martínez, Óscar: *Los migrantes que no importan*. Icaria, 2010.
- McCants, William: *The ISIS Apocalypse*. Nova York: St Martin's Press, 2015.

- Meredith, Martin: *África*. Barcelona: Fundación Intermón-Oxfam, 2011.
- Morales, Agus: *No somos refugiados*. Madrid: Círculo de Tiza, 2017.
- Morozov, Evgeny.: *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. Public Affairs, 2012.
- Obermayer, Bastian; Obermayer, Frederik: *The Panama Papers. Breaking the Story of How the Rich & Powerful Hide Their Money*. Oneworld Publication. 2016
- Pinker, Steven: *The Better Angels of Our Nature*. Penguin, 2011.
- Ramonet, Ignacio: *Medios de comunicación, un poder al servicio de intereses privados*. Fundación Alfons Comín, 2013
- Rashid, Ahmed: *Descent into Chaos. The U.S. and the Disaster in Pakistan, Afghanistan and Central Asia*. Penguin, 2009.
- Rashid, Ahmed: *The Taliban*. Yale University Press, 2010.
- Revista 5W, número 1: *Después de la guerra*. 2016.
- Revista 5W, número 2: *Las reglas del mundo*. 2017.
- Rodrigo Alsina, Miquel: "El periodismo bélico o la guerra al periodismo". En Signo y Pensamiento 20, volumen XXI, 2002.
- Rovira, Bru: *Áfricas*. RBA, 2011.
- Sahagún, Felipe: "Corresponsales Extranjeros. ¿Especie en extinción o en transformación?" Cuadernos de Periodistas número 26, 2013.
- Sanclemente, Vicenç (Tesi). "Beating the Drums. Journalism, Forum ot Platfom. Blogs in China and Cuba (2010) through the cases of Wang Keqin and Yoani Sánchez". <http://www.tdx.cat/handle/10803/401857>
- Sanclemente, Vicenç: *Crónica de una mentira anunciada. Miedos, convicciones y locuras de un periodista en la capital del poder mundial*. Ed. Roca. 2004
- Sanclemente, Vicenç. Documental "Millones de pasos adelante". Programa *EN PORTADA* de TVE. Sobre la emigración Interna en China. Premi Peabody de Documental 2005.
<http://www.rtve.es/alacarta/videos/en-portada/portada-china-millones-pasos-adelante/502467/>
- Sanclemente, Vicenç. *La Habana no es una isla*. Prólogo Manuel Vázquez Montalbán. Ed. Jaque Mate. 2002
- Simón, Miguel Ángel. "La política del miedo, ansiedad y el nacional populismo, en el brexit y las elecciones de Estados Unidos".
<http://transatlanticstudiesnetwork.uma.es/wp-content/uploads/2017/03/Miguel-Angel-Simon.pdf>
- Smith, Anthony. "La Geopolítica de la Información". *Cómo la cultura occidental domina el mundo*. Fondo de Cultura Económica. México 1984
- Tamames, Ramón. *La Unión Europea*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
- VV.AA. *Queremos saber. Cómo y por qué la crisis del periodismo nos afecta a todos*. Madrid: Ed. Debate, 2012.
- VV.AA.: *Making Sense of the Central African Republic*. Zed Books, 2015.
- VV.AA.: *The Art of Fact: A Historical Anthology of Literary Journalism*. Scribner, 1998.
- Weiss, Michael; Hassan, Hassan: *ISIS: Inside the Army of Terror*. Regan Arts, 2016.

Wood, Graeme: "What ISIS Really Wants?". En The Atlantic.
<http://www.theatlantic.com/magazine/archive/2015/03/what-isis-really-wants/384980/>

Woodward, Bob: *Obama's Wars*. Simon and Schuster, 2011.

Woodward, Bob; Bernstein, Carl: *All the President's Men*. Quartet Books. 1974

Wright, Lawrence: *The Looming Tower: Al Qaeda and the Road to 9/11*. Vintage, 2007.

WEBS

Revista 5W	www.revista5w.com
Amnistia Internacional	www.amnesty.org
Banc Mundial	www.worldbank.org
Buscador ONG de més de 130 països	www.idealist.org
Centre d'Informació del G8	www.g8.toronto.ca
CIA	www.cia.gov
Comité Internacional de la Cruz Roja	www.icrc.org
Consell d'Europa	www.hub.coe.int
Coord. ONG per al Desenvolupament a Espanya	www.conde.org
Fons Monetari Internacional (FMI)	www.imf.org/external/spanish
Foreing Affairs	www.foreignaffairs.com
Fundació Nobel	www.nobelprize.org
Fundación para las Relaciones Internacionales y el Diálogo Exterior (FRIDE)	www.fride.org
Green Peace	www.greenpeace.org

Institute for Security Studies (ISS)	www.iss.europa.eu
Intermón-OXFAM	www.oxfam.org
Lliga Àrab	www.arableagueonline.org
Metges Sense Fronteres	www.msf.org
Moviment dels Països no-Alineats	www.nam.gov.za
Operacions Manteniment Pau Nacions Unides	www.un.org
Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE)	www.oecd.org
Organització de Nacions Unides	www.un.org
Organització d'Estat Americans	www.oas.org
Organització Mundial del Comerç	www.wto.org
Comissió Europea	www.ec.europa.eu
Parlament Europeu	www.europarl.europa.eu
Tribunal Penal Internacional	www.icc-cpi.int
Unió Africana	www.au.int